

Høringsnotat – midlertidig tilskuddsordning for fiskere i Oslofjorden

Nærings- og fiskeridepartementet sender med dette på høring forslag til forskrift om midlertidig tilskudd for fiskere i Oslofjorden. I etterkant av høringen vil det tas stilling til ordningens endelige innretning, og søknadsprosessen vil starte.

Høringsfristen er 13. mars 2026.

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill til høringen. Vi ber om at høringssvar sendes digitalt ved å benytte skjemaet for høringssvar på www.regjeringen.no.

Bakgrunn

Den samlede belastningen på økosystemet i Oslofjorden er for stor, og regjeringen arbeider for å redusere påvirkningen fra alle de sentrale sektorene, herunder fiskeri. Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet fikk i tildelingsbrevene for 2024 i oppdrag å levere faglige råd om nye tiltak innen fiskeri i Oslofjorden for å bygge opp fiskebestandene og et velfungerende økosystem. På bakgrunn av rådene og en omfattende høringsprosess innførte regjeringen fra 1. januar 2026 en rekke nye fiskeritiltak i Oslofjorden, inkludert tre større nullfiskeområder der alt fiske forbyes. Det vises til [forskrift om regulering av fiske i Oslofjorden](#). De tre nullfiskeområdene i indre fjord, og ved Færder og Ytre Hvaler, er illustrert i kart i forskriften.

Innføringen av nullfiskeområder får økonomiske konsekvenser for den lokale fiskerinæringen og fartøyene som tidligere har fisket i disse områdene. Det varierer i hvor stor grad fartøyene berøres. Det er bevilget 15 mill. kr over statsbudsjettet for 2026 til omstillingstiltak for fiskerinæringen i Oslofjorden, jf. Prop. 1S (2025–2026) og Innst. 8 S (2025–2026).

Forslag til utforming av regelverket for tilskuddsordningen

Tilskuddsordningen som sendes på høring skal bidra til å ivareta fiskerne som berøres mest av innføringen av nullfiskeområder, samtidig som den kan bidra til å redusere konkurransen om fangstfeltene som forblir åpne.

Det er ønskelig med et enkelt regelverk, for å legge opp til kort saksbehandlingstid og raskest mulig utbetaling av tilskudd til mottakere. Tilskuddsordningen skal forvaltes av Garantikassen for fiskere.

Nærings- og fiskeridepartementet ber om innspill til ordningens innretning, herunder krav for å kvalifisere til tilskudd, dokumentasjonskrav, og fordeling av midlene mellom kvalifiserte søkere.

Tilskuddsordningens innretning

Den foreslås at ordningen innrettes som en engangsutbetaling til fiskere som møter visse krav, mot at de tar sitt fartøy ut av fisket. Det stilles imidlertid ikke krav til at fartøyet destrueres eller ikke kan omsettes som fiskefartøy til bruk i områder utenfor Oslofjorden.

Hensikten med tilskuddet er å avhjelpe fiskere som nå i liten grad har tilgjengelige fangstområder, og har økonomiske barrierer for å kunne legge ned virksomheten på en hensiktsmessig måte.. Å innrette ordningen mot at kapasitet tas ut av fisket vil i tillegg kunne gi gjenværende fartøy et bedre inntektsgrunnlag.

Kvalifiseringskrav

For at ordningen skal treffe dem som er mest berørt av innføringen av nullfiskeområder foreslås det at følgende krav settes for å kvalifisere til tilskudd.

- ***Fartøy- og redskapsgruppe***

Ordningen avgrenses til rekefartøy under 11 meter.

- ***Manntallsstatus***

Ordningen avgrenses til fiskere på blad B.

- ***Nedre grense for omsetning***

Det settes en nedre grense for omsetning fra fiske på minimum 500 000 kr i snitt over de siste tre år.

- ***Øvre aldersgrense***

Det settes en øvre aldersgrense for søkere for å kvalifisere til ordningen. NFD ønsker innspill på hvor i spennet 66 til 72 år denne grensen bør settes, med begrunnelse.

- ***Dokumentert fangst innenfor nullfiskeområdene***

Søker må kunne sannsynliggjøre at 75 % av fartøyets fangst i perioden 1. juli 2023 til 31. desember 2025 er tatt i nullfiskeområdene.

Det er søkeren som selv har ansvar for å dokumentere at kravene over er oppfylt. Når det gjelder kravet om dokumentert fangst innenfor nullfiskeområdene vil dette kunne dokumenteres med VMS- og ERS-data. For fartøy mellom 10 og 10,99 meter har det vært krav om VMS og ERS siden 1. juli 2023, og perioden der det kreves dokumentasjon av fangst i nullfiskeområdene settes derfor fra 1. juli 2023 til 31. desember 2025.

NFD er klar over at det ikke er krav om VMS og ERS for fartøy under 10 meter, og at en del fartøy vil få problemer med å dokumentere aktiviteten gjennom sporingsdata. Det settes derfor krav om at søkeren må kunne sannsynliggjøre at 75 % av fartøyets fangst i perioden er tatt i nullfiskeområdene, og dette vil kunne gjøres gjennom blant annet data fra AIS eller fartøyenes kartplottere. For enkelte fartøy med begrenset mulighet til å oppgi dokumentasjon kan det være behov for å gjøre mer skjønnsmessige vurderinger.

Garantikassen for fiskere vil kunne innhente nødvendige opplysninger fra søker og Fiskeridirektoratet ved behov, for å kunne verifisere opplysningene.

Det åpnes for at Garantikassen for fiskere ved behandlingen av søknadene i særlige tilfeller kan dispensere fra kravene som oppstilles i forskriften § 2 første ledd bokstav d. og e. Dette gjelder for eksempel dersom søker på grunn av dokumentert sykdom, havari eller foreldrepermisjon ikke har hatt mulighet til å oppfylle inntektskravet i de tre årene.

Vilkår om at fartøyet må tas ut av fisket etter mottatt tilskudd

NFD ønsker at tilskuddet skal rettes mot dem som i liten grad har mulighet til å flytte sin aktivitet til utenfor nullfiskeområdene og derfor har behov for økonomisk støtte for å avvikle fisket. Det foreslås derfor å sette et vilkår om at fartøy som mottar tilskudd skal tas ut av fisket i Oslofjorden og slettes i merkeregisteret innen 1. januar 2027. Dette er ikke til hinder for at dette fartøyet senere kan føres inn igjen i merkeregisteret med annen eier. Fartøyet må da omsettes med en heftelse om at det ikke kan benyttes til kommersielt fiske i Oslofjorden, slik Oslofjorden er definert i forskrift 19. desember 2025 nr. 2889 om fiske i Oslofjorden. Dersom kravet ikke er oppfylt innen 1. januar 2027, kan tilskuddet kreves tilbakebetalt. Nærings- og fiskeridepartementet er åpne for alternative forslag til når denne fristen bør settes.

Fordeling av midlene mellom kvalifiserte søkere

Av hensyn til behovet for rask saksbehandling og tildeling av tilskudd, foreslås det at midlene fordeles likt mellom kvalifiserte søkere. En ordning med differensierte satser vil øke ordningens kompleksitet, og kreve lengre saksbehandling og potensielt høyere krav til dokumentasjon. En lik fordeling av midlene vil også skape større forutsigbarhet enn dersom det benyttes differensierte satser.

Videre foreslås det å sette en maksimal grense på 1,75 millioner kroner i tilskudd per fartøy for kvalifiserte søkere. Det foreslås ikke å sette et minimumsbeløp ettersom dette vil avhenge av hvor mange som søkere som kvalifiserer for tilskudd.

Et alternativ kan være å vektlegge fartøyets omsetning de siste tre år og fartøyets verdi slik det fremkommer av forsikringsbevis. På bakgrunn av innkomne søknader kan disse eventuelt deles i to grupper med ulik størrelse på tilskuddet. Dette vil gi noe større usikkerhet angående størrelsen på tilskuddet og det vil ta noe lengre tid å saksbehandle.

Skatt

Et offentlig tilskudd som dette, vil være skattepliktig inntekt for mottakerne som fordel vunnet ved virksomhet. Det følger av skatteloven § 5-1 først ledd, jf. § 5-30

Søknadsprosess

Det legges opp til en søknadsperiode med frist på 3 uker.

Forslag til forskrift om midlertidig tilskudd for fiskerinæringen i Oslofjorden

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet xxx til gjennomføring av Stortingets budsjettvedtak xxx...

§ 1 Formål

Formålet med ordningen er å bidra til å avhjelpe den krevende situasjonen for eiere av fartøy som er innført i registeret over merkepliktige norske fiskefartøy som fisker i Oslofjorden, der større områder er stengt for fiske i 10 år, fra 1. januar 2026. Ordningen skal bidra til å legge til rette for at berørte fiskere velger å ta fiskefartøyet sitt ut av fisket. Med Oslofjorden menes i denne forskriften området definert som hele sjøområdet innenfor grunnlinjen fra og med Telemark til grensen mot Sverige, slik dette er beskrevet i forskrift 19. desember 2025 nr. 2889 om regulering av fiske i Oslofjorden § 2.

§ 2 Vilkår for tilskudd

Eier av fartøy som fisker reker med trål i Oslofjorden kan søke om tilskudd dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a. Fartøyet står i merkeregisteret, har en største lengde under 11 meter og fisker reker med trål i Oslofjorden.
- b. Fartøyets eier er registrert på blad B.
- c. Fartøyets eier er under X år.
- d. Fartøyet har i snitt hatt over 500 000 kr i omsetning de siste tre år (2023, 2024 og 2025).
- e. Fartøyets eier kan sannsynliggjøre at over 75 % av fartøyets fangst i perioden 1. juli 2023 til 31. desember 2025 er tatt i nullfiskeområdene i Oslofjorden slik områdene defineres i forskrift om regulering av fiske i Oslofjorden.

Søker må selv vedlegge nødvendig dokumentasjon på at vilkårene over er oppfylt.

Fartøy som mottar tilskudd, skal tas ut av fisket og slettes i merkeregisteret innen 1. januar 2027. Det er ikke til hinder for at dette fartøyet senere kan føres inn igjen i merkeregisteret med annen eier for å fiske i andre områder enn Oslofjorden.

Søknad kan sendes fra og med X. mars 2026, og innen X.

Garantikassen for fiskere kan i særlige tilfeller dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav d og e i denne forskriften

§ 3 Tildelingsmyndighet

Garantikassen for fiskere fastsetter nærmere krav til søknaden. Søknad om tilskudd sendes til Garantikassen for fiskere. Garantikassen for fiskere kan innhente de opplysninger som er nødvendig for å kontrollere om vilkårene for tilskuddet er oppfylt.

§ 4 Tilskuddet

Tilskudd tildeles når alle søknader er mottatt og behandlet, og midlene på ordningen fordeles likt mellom fartøyene som kvalifiserer for tilskudd.

Tilskudd som er utbetalt i strid med bestemmelsene etter denne forskriften, kan kreves tilbakebetalt.

§ 5 *Klage*

Fiskeridirektoratet er klageinstans for vedtak om tildeling av tilskudd. Klage skal sendes til Garantikassen for fiskere.

§ 6 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.